

7. Розторгуй М. Напрямки оптимізації підготовки класифікаторів у паралімпійському спорті. Молода спортивна наука України. 2012. т. 1. С. 266–270.

8. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку. //chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/<https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/>

References

1. Boyko, H.M. (2006). *Classificatio psychologica athletarum cum defectibus mentis et corporis explicatio. Pedagogia, psychologia et biologia medica. physica problems educatione et ludis.* pp. 8-13.

2. Briskin, Yu.A., Perederii, A.V. (2004). *Classification consilia paralympicarum lusorum. Valetudo ludisque debilibus: coll. de scientia Artem. ex corporis problems educationem ac ludis et physica educatione semper est incompleta. Sub editione Briskina Yu., Lyntsia M., Bolyakh E., Michasevycha Yu, Leopoldis. Taras Soroka.* Vol. 3. P. 22-29.

3. Briskin, Yu.A., Perederii, A.V., Blinova, S.V. (2004). *Classificatio paralympicum tamquam factorem limitantem in ludis consequendis (exempli gratia agone). Pedagogia, psychologia et problemata medico-biologica de educatione physica et ludis: scientia. monogr. Sub editione S.S. Ermakova.* Kh. No. 13. P. 11-20.

4. Voloshko, L.B., Boiko, H.M. (2021). *Moderni ad classificationem athletarum accessus cum defectibus intellectualibus. Acta scientifica apud M.P. Drahomanov NPU. Series 15. Quaestiones scientificae et paedagogicae physicae culturae (culturae physicae et ludibrium): coll. opera scientifica. Sub editione O.V. Tymoshenko Kyiv: npu dictus est M. P. Drahomanov.* Vol. 5 (136). P. 29–33. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.5(135).07

5. Mazyar, V.S., Hryban, H.P. (2024). *Classificatio athletarum cum perturbationibus progressionem mentis et corporis. Acta scientifica Universitatis Civitatis Ucrainae Mykhailo Drahomanov. Series 15. Quaestiones scientificae et paedagogicae physicae culturae (culturae physicae et ludibrium): coll. opera scientifica. Sub editione O.V. Tymoshenko Kyiv: Mykhailo Drahomanov Universitas publica. Part 2 (174) 24. P. 95–98. DOI 10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).22*

6. *Ordinatio in ludis Ucrainis omnibus certandi pro personis cum defectibus mentis et corporis.* (2023). 21 p. Chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/<https://invasport.dn.ua/wp-content/uploads/2019/03/%D0%92%D0%A0%D0%A4%D0%A0-2019.pdf>

7. Roztorguy, M. (2012). *Directiones optimae disciplinae classiariorum in ludis paralympicis. De ludis iuvenibus scientia Ucrainae.* vol. 1., 266–270 pp.

8. *Ludi disciplina personarum cum defectibus intellectualibus.* //chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/<https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/>

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).09](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).09)
УДК [796.01:796.032] -055.2

Дейнеко А.Х.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
<https://orcid.org/0000-0001-7990-7999>

Харківська державна академія фізичної культури
Красова І.В.

старший викладач кафедри

<https://orcid.org/0000-0002-8111-3917>

Харківська державна академія фізичної культури
Стадник С.О.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
<https://orcid.org/0000-0001-6694-1098>

Харківська державна академія фізичної культури

ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОГО ОЛІМПІЗМУ ОЧИМА УКРАЇНСЬКИХ Й АМЕРИКАНСЬКИХ СПОРТСМЕНОК

Філософією сучасного олімпізму та його основними принципами стурбовані багато вчених у галузі історії фізичної культури, спорту та олімпійського руху. У статті акцентовано увагу на принципах сучасного олімпізму, які були закладені наприкінці XIX століття бароном П'єром де Кубертеном, ініціатором відродження Олімпійських ігор. Саме він уперше запропонував філософську доктрину олімпізму, засновану на загальнолюдських моральних принципах. Але, як виявилось, спортсмени на різних континентах по різному сприймають філософію сучасного олімпізму. Для дослідження був обраний відносно новий вид спорту Pole dance, який швидко розвивається, набирає популярності в усьому світі, зокрема і в Україні. Поштовхом для дослідження став той факт, що Кеті Коутс, засновниця міжнародної федерації Pole dance разом з прихильниками цього яскравого виду спорту борються за те, щоб він увійшов до програми Олімпійських ігор. В результаті аналізу розширеного гайд - інтерв'ю 14 українських і 16 американських спортсменок, які займаються Pole dance, з'ясувалося, що їхні думки стосовно філософії сучасного олімпізму розділились. Так, українські спортсменки стверджують, що філософія сучасного олімпізму звеличує та об'єднує в гармонійне ціле найвищі якості духу, волі, душі, розуму та тіла, формує повагу до універсальних фундаментальних етичних принципів і ставить спорт на служіння гармонійному розвитку людини. Деяко по іншому думають американські спортсменки: вони частково погоджуються з цитатами філософії сучасного олімпізму, але вважають, що вона має багато недоліків, які потрібно виправити (допінг, політизація та незаконні ставки).

Ключові слова: філософія, сучасний олімпізм, українські й американські спортсменки, принципи.

Deineko Alfiia, Krasova Inna, Stadnyk Svitlana. The philosophy of modern olympism through the eyes of Ukrainian and American athletes. Many scientists in the field of history of physical culture, sports and the Olympic movement are concerned with the philosophy of modern Olympism and its main principles. The article focuses on the fact that the foundations of modern Olympism were laid at the end of the 19th century by Baron Pierre de Coubertin, the initiator of the revival of the Olympic Games. It was he who first proposed the philosophical doctrine of Olympism, based on universal moral principles. Pierre de Coubertin believed that Olympism was due to his humanistic potential combines sport with culture and education, serves as a worldview and axiological basis for the upbringing of the younger generation. Ancient Greek philosophers understood that physical perfection, strength and health only in combination with spiritual and moral qualities and education through exercises and competitions formed a perfect personality. Pierre de Coubertin, having drawn inspiration from the Ancient Olympic Games and the principles of the Greek education system, was convinced that the philosophy that created Greek culture can serve the development of modern humanity. Today, Olympism has the status of universal value and is an important factor of culture in general and sports culture in particular. But, as it turned out, athletes on different continents perceive the philosophy of modern Olympism in different ways. Pole dance, a relatively new sport that is rapidly developing and gaining popularity all over the world, particularly in Ukraine, was chosen for the study. The impetus for the study was the fact that Cathy Coates, the founder of the international Pole dance federation, together with supporters of this bright sport, are fighting for it to be included in the Olympic Games program. As a result of the analysis of the extended guide interview of 14 Ukrainian and 16 American athletes, it became clear that their opinions regarding the philosophy of modern Olympism were divided. This is how Ukrainian sportswomen claim that the philosophy of modern Olympism glorifies and unites into a harmonious whole the highest qualities of spirit, will, soul, mind and body, forms respect for universal fundamental ethical principles and puts sport at the service of harmonious human development. American athletes think somewhat differently: they partially agree with the quotes philosophy of modern Olympism, but believe that it has many flaws that need to be corrected (doping, politicization and illegal betting).

Key words: philosophy, modern Olympism, Ukrainian and American sportswomen, principles.

Постановка проблеми та аналіз літературних джерел. Результати аналізу спеціальної літератури та Інтернет - ресурсів [4; 5; 12] дозволили виявити, що основи сучасного олімпізму були закладені П'єром де Кубертеном наприкінці XIX століття, коли він вперше запропонував доктрину, що охоплює філософські, педагогічні, політичні, правові, етичні та естетичні принципи. За даними М. Єгупова [4], з моменту відродження сучасного олімпійського руху олімпізм перетворився на філософію та субкультуру молодіжного світу, набув ознак потужного соціокультурного явища та став одним із найважливіших соціокультурних феноменів у світі, що має свої ідеали, принципи, цільові орієнтири, духовні межі, норми і системи цінностей зі своєю логікою і моделлю розвитку. Разом з цим, С. Лазоренко [5] звертає увагу на те, що сучасний олімпізм є результатом багаторічних філософсько-гуманістичних пошуків П'єра де Кубертена, який вважав, що олімпійські спортивні об'єкти повинні залишатися центрами єдності та мирного співіснування всіх жителів планети. Цілком закономірно, що саме ця концепція стала визначальною передумовою основних принципів сучасного олімпізму як філософської концепції життя, який прославляє і об'єднує в збалансоване ціле гідність тіла, волі і розуму. Важливо підкреслити, що саме Кубертен ввів термін «олімпізм» (Mała Encyklopedia Sportu (The Little Encyclopaedia of Sport), 1986). Олімпізм, що сполучає спорт з культурою і освітою, прагне до створення способу життя, що ґрунтується на радості від зусилля, на виховній цінності гарного прикладу і на пошані до загальних основних етичних принципів. Отже, олімпійська філософія життя визнає та закликає до поваги етичних принципів, які застосовуються до всіх людей, незалежно від часу, місця, культури та релігії. Такі цінності, як дружба, справедливість і солідарність є одними з них і прямо згадуються в Олімпійській хартії [6]. Більше того, в сучасних умовах змагальна діяльність у спорті вищих досягнень є джерелом самоствердження, моральної сили, філософії успіху, перемоги й гідного програшу не тільки на спортивній арені, але й у буденному житті людини. Спортивна діяльність вчить членів соціуму демократичності, толерантності, професіоналізму, вмінню конкурувати, перемагати й програвати, конфліктувати й співпрацювати між собою [1; 3]. Характеризуючи сутність сучасного олімпійського руху науковці В.І. Гончаренко, І.В. Іваній, А.І. Кудренко [2] наголошують, що він є універсальним явищем, прикладом ефективного співробітництва країн щодо укріплення миру і дружніх відносин, взаєморозуміння між державами і народами. Набуття олімпійським рухом дивовижної стабільності та авторитету, широкого розповсюдження дозволяє йому стати фактором, що стимулює молодь до гармонійного розвитку, створює в її уявленні модель всебічно розвиненої особи, яка володіє високими моральними якостями.

Таким чином, ключовим завданням філософії сучасного олімпізму є розробка науково-обґрунтованої моделі спорту, яка буде логічним, регулярним і гармонійним втіленням олімпійських ідеалів і призведе до всебічного та збалансованого розвитку як окремого спортсмена, так і суспільства в цілому.

Мета дослідження – проаналізувати думку українських й американських спортсменок стосовно філософії сучасного олімпізму.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціологічне дослідження проходило у вигляді поглибленого гайд-інтерв'ю зі спортсменками студії «Pole Dance Hall» м. Харкова (n=14) і «Sky High Studios» м. Бостона (n=16). Блок гайд-інтерв'ю «Філософія сучасного олімпізму» був спрямований на виявлення ставлення спортсменок України та США до фундаментальних принципів сучасного олімпізму: ідеї миру і загальнолюдських цінностей, мирного співіснування соціальних систем, ідеї гуманістичного, всебічного розвитку особистості та ідеї пріоритету етичних цінностей.

Аналіз відповідей українських та американських спортсменок на перші два питання: 1) «Чи згодні Ви з твердженням, що «олімпізм являє собою філософію життя, яка звеличує та об'єднує в гармонійне ціле найвищі якості духу, волі, душі ... і ставить спорт на служіння гармонійному розвитку людини?» та 2) «Чи згодні Ви, що така філософія є

основою спортивного руху у світі?» свідчить, що їх думки розділились. Так, українські спортсменки стверджують, що філософія сучасного олімпізму звеличує та об'єднує в гармонійне ціле найвищі якості духу, волі, душі, розуму та тіла, формує повагу до універсальних фундаментальних етичних принципів і ставить спорт на служіння гармонійному розвитку людини. Загальну думку українських спортсменок можна висловити наступним чином: *«Погоджуюсь з твердженням, щодо обґрунтування сучасного олімпізму, бо насправді вважаю, що олімпізм - це філософія життя, яка базується на взаємодії якостей тіла, волі та розуму; спорт повинен просувати ідеї здоров'я, освіти... а також він сполучає спорт з культурою».*

Дещо по іншому думають американські спортсменки. Вони згодні, що філософія сучасного олімпізму сполучає спорт з культурою і що спорт повинен просувати ідеї здоров'я, освіти, миру, але вони вважають, що сучасний олімпізм має недоліки: *«I can partially agree with the quote mentioned in the Olympic Charter, because I believe that the modern system of Olympism has many shortcomings that need to be corrected. For example, such as doping, politicization and illegal betting».* (Я можу частково погодитись з цитатою, яка зазначена в Олімпійській хартії, бо вважаю що сучасна система олімпізму має багато недоліків, які потрібно виправити. Наприклад такі як допінг, політизація та незаконні ставки). Отже, отримані результати опитування американських спортсменок щодо використання допінгу у сучасному олімпійському русі можна пояснити тим, що саме американські спортсмени найчастіше потрапляють в допінг - скандали [8]. Важливо підкреслити, що отримані результати проведеного опитування з американськими спортсменками збігаються з результатами соціологічного дослідження, проведеного у 2017 році, у якому 93% спортсменів США дотримуються позиції «за чистий спорт»; 6% респондентів не готові відповісти на це питання; 1% - не дотримуються цієї позиції [8]. Крім того опитування американських спортсменів стосовно боротьби з використанням допінгу [8] свідчить, що 67% спортсменів не використовують заборонені речовини через страх бути спійманими; 11% - не згодні з великою значимістю цієї причини; 22% - не змогли відповісти на це питання.

Аналіз відповідей стосовно питання: «Чи роз'яснює вам тренер значення «філософії спортивного життя», яка визначена Олімпійською хартією?» свідчить, що і українські і американські тренери дійсно її роз'яснюють, але з різною метою. Підкреслимо, що саме олімпійський рух являє собою життєву філософію, що підносить і сполучає в єдине ціле переваги тіла, волі та розуму. Поєднуючи спорт із культурою та освітою, олімпійський рух прагне створення такого способу життя, який ґрунтується на радості від зусилля, на чесній боротьбі, на виховній цінності гарного прикладу й на повазі до загальних основних етичних принципів [7; 9; 11]. Відповідно до цього більшість українських спортсменок стверджують, що: *«Тренер час від часу роз'яснює нам значення «філософії спортивного життя», тому що вважає це важливим для посилення нашої мотивації професійно займатися Pole dance, прагнути до високих спортивних досягнень, тим самим прославляючи свою країну на міжнародній арені».* Також більшість українських спортсменок вказують, що тренер завжди підкреслює важливість змагальної діяльності, як чинника розвитку виду спорту, самовдосконалення, отримання позитивних емоцій від комунікації зі спортсменами і глядачами.

А більшість американських спортсменок вказують, що: *«Our coach usually explains to us the meaning of the "philosophy of sports life", because most of those who practice attend classes to maintain their physical health, which corresponds to the "philosophy of sports life" stated in the Olympic Charter, I believe that it should be explained explain, because this way we learn more about the sport we play and it can help us think more broadly and globally».* (Наш тренер зазвичай роз'яснює нам значення «філософії спортивного життя», бо більшість тих, хто займається Pole dance, відвідують заняття для підтримки свого фізичного здоров'я, що відповідає «філософії спортивного життя», яка зазначена в Олімпійській хартії. Також я вважаю, що це треба роз'яснювати, бо так ми більше дізнаємось про спорт яким займаємось та це може допомогти нам мислити більш ширше та глобальніше).

Отримані відповіді під час дослідження можна пояснити тим, що в Україні більшість студій з Pole dance – професійні і спрямовані на участь спортсменів на міжнародних змаганнях для отримання максимального результату («Pole Dance & Sport», «Aerial Pole International Championship», «World Pole Sports Championship»), а цілком більшості студій з Pole dance в Америці є покращення здоров'я, досягнення гармонійної будови тіла, активне проведення дозвілля та спілкування з друзями.

У наступному питанні щодо взаємозв'язку між моральними принципами поведінки в межах спортивного суперництва та досягненням вищих спортивних результатів, як американські так і українські спортсменки однозначно зійшлися у думці, що спортивна боротьба повинна бути завжди чесною, а порушення моральних принципів поведінки між всіма учасниками змагань (спортсмени, тренери, судді, глядачі тощо) неприпустиме. Спортсменки обох країн вказали: *«На мою думку, існує великий взаємозв'язок між моральними принципами поведінки в межах спортивного суперництва та досягненням вищих спортивних результатів, бо спортсмен повинен гідно себе поводити по відношенню до суперника, щоб між ними була взаємоповага і вони обидва зробили все, що в їх силах, задля досягнення вищих спортивних результатів. «I believe that the moral and ethical principles of human behavior are implemented both in sports and in everyday life, but it happens faster in sports, because there everything is more disciplined and everything must be according to the rules».*

На питання стосовно можливості подальшої реалізації моральних принципів поведінки більш у спорті або у звичайному житті, думки спортсменок обох країн також зійшлись: *«Я вважаю, що морально-етичні принципи поведінки людини реалізуються як у спорті, так і у звичайному житті, але більш яскраво це відбувається у спорті, бо там все більш дисципліновано та все повинно бути за правилами».*

Висновки. У результаті аналізу розширеного інтерв'ю українських і американських спортсменок з'ясувалося, що їхні думки стосовно питань, які були спрямовані на виявлення ставлення до фундаментальних принципів сучасного олімпізму розділились. Так, українські спортсменки стверджують, що філософія сучасного олімпізму звеличує та об'єднує в гармонійне ціле найвищі якості духу, волі, душі, розуму та тіла, формує повагу до універсальних фундаментальних етичних принципів і ставить спорт на служіння гармонійному розвитку людини. Натомість американські спортсменки тільки

частково погоджуються з цитатами філософії сучасного олімпізму і вважають, що вона має багато недоліків, які потрібно виправити, такі як допінг, політизація та незаконні ставки. Але більшість українських та американських спортсменок зійшлися на думці, що існує великий взаємозв'язок між моральними принципами поведінки в межах спортивного суперництва та досягнення вищих спортивних результатів. Усі респонденти відмітили, що взаємоповага між суперниками дуже важлива. Також більшість опитаних спортсменок вважають, що морально-етичні принципи поведінки людини реалізуються краще та швидше у спорті, ніж у звичайному житті.

Література:

1. Візитей М. М. Спорт вищих досягнень і його соціально-культурна місія в нових умовах розвитку суспільства / М. М. Візитей, Д. О. Качуровський // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2009. №12. С. 27-31. Режим доступу: <http://dSPACE.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/190871/c123-125.pdf>
2. Гончаренко В. І. Олімпійський спорт / В. І. Гончаренко, І. В. Іваній, А. І. Кудренко: навч. посіб. Суми : Вид-во Сум. ДПУ імені А. С. Макаренка. 2014. 364 с.
3. Дейнеко А. Красова І. та Марченков М. Теоретичний аспект соціокультурних функцій спорту / А. Х. Дейнеко, І. В. Красова, М. К. Марченков // Матеріали конференції SWorld-Ger. 2023, 1 (гес29-01). pp. 113-116. <https://doi.org/10.30890/2709-1783.2023-29-01-003>
4. Єгупов М. Змістовні і концептуальні основи олімпізму / М. Єгупов // Релігія та Соціум. – 2017. № 3-4 (27-28). С. 51-55. – Режим доступу: <http://en.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/8-%D0%84%D0%B3%D1%83%D0%BF%D0.pdf>
5. Лазоренко С. Прогресивний підхід щодо аналізу фундаментальних принципів сучасного олімпізму / С. Лазоренко // Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Вип 47, том 3. С. 181-188. Режим доступу: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/47_2022/part_3/29.pdf
6. Олімпійська освіта: методичні рекомендації підготовані кафедрою олімпійського та професійного спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України. Київ, 2002. 38с. Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/22122/1.pdf>
7. Олімпійська хартія. Режим доступу/ <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%BF/>
8. Athlete Perceptions Survey Results / USADA. – 2017. Режим доступу: <https://www.usada>
9. Fundamental Principles of Olympism // Olympic Charter. 2023. pp. 8-9. Режим доступу: <https://stillmedab.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/General/EN-Olympic-Charter.pdf>
10. Mała Encyklopedia Sportu. Wydawnictwo Sportp. Turystyka. – Warszawa, 1986. Vol. 2. pp. 229.
11. McFee G. Olympism and Sport's Intrinsic Value / G. McFee // Sport, Ethics and Philosophy. № 6(2). pp. 211–231. <https://doi.org/10.1080/17511321.2012.666994>
12. Olympism From Coubertin to the present day. January 2024. P.5-7. file:///C:/Users/Lena/Downloads/2024_Olympism%20-%20From%20Coubertin%20to%20the%20present%20day_eng.pdf
13. Pole dancing: Could it one day become an Olympic sport? URL : <https://www.bbc.com/sport/41652997>.

References

1. Visitey, M. M. and Kachurovskiy, D. O. (2009), "Sports of the highest achievements and its social and cultural mission in the new conditions of the development of society". Pedagogy, psychology and medical and biological problems of physical education and sports. No. 12. P. 27-31, available at: <http://dSPACE.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/190871/c123-125.pdf> (accessed January 15, 2024).
2. Goncharenko, V. I., Ivanii, I. V. and Kudrenko, A. I. (2014), "Olympic sport": academic. manual Sumy: Type of Sumy. DPU named after A. S. Makarenko, 364 p.
3. Deineko, A., Krasova, I. and Marchenkov, M. (2023), "Theoretical aspect of sociocultural functions of sport". Proceedings of the SWorld-Ger Conference, 1 (гес29-01), 113-116, available at: <https://doi.org/10.30890/2709-1783.2023-29-01-003> (accessed December 22, 2023).
4. Yegupov, M. (2017), "Content and conceptual foundations of Olympism". Religion and Society. No. 3-4 (27-28). P. 51-55, available at: <http://en.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/8-%D0%84%D0%B3%D1%83%D0%BF%D0%BE%D0%B2.pdf> (accessed December 25, 2023).
5. Lazorenko, S. (2022), "A progressive approach to the analysis of the fundamental principles of modern Olympism". Current issues of humanitarian sciences. Issue 47, Volume 3, P. 181-188, available at: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/47_2022/part_3/29.pdf (accessed January 25, 2024).
6. "Olympic education" (2002), The methodological recommendations were prepared by the Department of Olympic and Professional Sports of the National University of Physical Education and Sports of Ukraine. Kyiv, 2002. 38p., available at: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/22122/1/%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%BF%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0.pdf> (accessed January 06, 2024).
7. "Olympic Charter" (2023), available at: (accessed December 16, 2023).
8. "Athlete Perceptions Survey Results" (2017), available at: <https://www.usada> (accessed January 12, 2024).
9. "Fundamental Principles of Olympism" (2023), Olympic Charter, p. 8 – 9, available at: <https://stillmedab.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/General/EN-Olympic-Charter.pdf> (accessed January 31, 2024).
10. "Mała Encyklopedia Sportu" (1986), Vol. 2, Wydawnictwo Sportp. Turystyka, Warszawa. p. 229.
11. McFee, G. (2012), "Olympism and Sport's Intrinsic Value", Sport, Ethics and Philosophy, 6(2): 211–231, available at: <https://doi.org/10.1080/17511321.2012.666994> (accessed December 26, 2023).

12. "Olympism - From Coubertin to the present day" (2024), available at: file:///C:/Users/Lena/Downloads/2024_Olympism%20%20From%20Coubertin%20to%20the%20present%20day_eng.pdf (accessed January 13, 2024).
13. Pole dancing: Could it one day become an Olympic sport? URL : <https://www.bbc.com/sport/41652997>.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).10](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).10)
УДК 37.015:796.817-057.87

Діхтяренко З. М.,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри технології оздоровлення та фізкультурно-спортивної реабілітації; ДПУ, Ірпінь; <https://orcid.org/0000-0003-1869-7494>,
Чаплюгін В. П.,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри технології оздоровлення та фізкультурно-спортивної реабілітації; ДПУ, Ірпінь; <https://orcid.org/0000-0001-7562-9143>,
Живолович С. А.,
старший викладач кафедри технології оздоровлення та фізкультурно-спортивної реабілітації; ДПУ, Ірпінь; <https://orcid.org/0009-0004-6541-5167>
Коцюба С. Ю.,
методист, старший викладач, вчитель вищої категорії Ірпінського державного коледжу економіки та права; <https://orcid.org/0009-0004-6077-3716>,
Хоменко В. О.,
методист, старший викладач, вчитель вищої категорії Ірпінського державного коледжу економіки та права <https://orcid.org/0009-0004-6528-7070>

ЗДОРОВ'Я ЯК ЦІННІСТЬ В УЧНІВ І ЗВО – ОБ'ЄКТ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АКТИВНОЇ ЖИТТЄВОЇ ПОЗИЦІЇ СПОРТСМЕНІВ БОЙОВОГО ХОРТИНГУ

У науковій публікації проаналізовано літературу щодо: виявлення наукових праць про категорії «здоров'я» – цінність для учнів і ЗВО та «бойовий хортинг»; теоретичного дослідження поняття «цінності». Описано три етапи педагогічного експерименту (1-й етап: узагальнення даних літературних джерел із визначеного напрямку дослідження; 2-й етап: опис теоретичної підготовки; 3-й етап: визначення послідовності ціннісних орієнтацій і місце здоров'я як цінності в учнів і здобувачів вищої освіти: співвідношення рівнів між респондентами щодо цінностей-цілей). У таблиці 1 представлено узагальнені результати респондентів щодо цінностей-цілей: учні-спортсмени бойового хортингу (9-ті класи (n=807), і ЗВО (n=67). А в таблиці 2 і на рисунку 1 – узагальнені результати співвідношення рівнів між респондентами щодо цінностей-цілей: учні-спортсмени бойового хортингу і ЗВО – майбутні тренери (автор: З. Діхтяренко). Метою дослідження є доведення доцільності своєчасного викладання теоретичного матеріалу щодо збереження та зміцнення здоров'я як цінності в учнів і ЗВО – об'єкт для формування активної життєвої позиції спортсменів бойового хортингу. Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, педагогічне спостереження, врахування середньоарифметичного, встановлення відсоткового співвідношення між групами, методика М. Рокича «Ціннісні орієнтації». Наукова новизна: вперше, в умовах воєнного стану, визначено послідовності ціннісних орієнтацій і місце здоров'я як цінності в учнів і ЗВО. В експерименті було доповнено ще двома цінностями-цілями: успішна спортивна кар'єра / досягнення високих спортивних результатів; активна життєва позиція (автор: З. Діхтяренко). Отже, визначена мета публікації була досягнута, а дані результати досліджень є доведенням доцільності своєчасного викладання теоретичного матеріалу щодо збереження та зміцнення здоров'я як цінності в учнів і ЗВО.

Ключові слова: здоров'я, учні, студенти, активна життєва позиція, спортсмен, бойовий хортинг, цінності, експеримент.

Dikhtiarenko, Z., Chaplyhin, V., Zhyvollovych S., Kotsiuba S., Khomenko, V. Health as a value for pupils and students of higher education is an object for forming an active life position of Combat Horting athletes. The scientific publication analyzed the literature related to: identification of scientific works on the categories of «health» – value for pupils and students of higher education and «combat horting»; theoretical study of the concept of «values». Three stages of the pedagogical experiment are described (1st stage: summarization of data from literary sources from a specific research direction; 2nd stage: description of theoretical training; 3rd stage: determination of the sequence of value orientations and the place of health as a value in students and students of higher education education: the ratio of levels between respondents regarding values-goals). Table 1 presents the generalized results of the respondents regarding the values-goals: pupils-athletes of Combat horting (9th grades (n=807) and students of higher education (n=67). And in Table 2 and Figure 1 – the generalized results of the ratio of levels between respondents regarding values-goals: pupils-athletes of Combat Horting and students of higher education – future coaches (author: Z. Dikhtiarenko). The purpose of the study is to prove the expediency of timely teaching of theoretical material on preserving and strengthening health as a value in pupils-athletes of Combat Horting and and students of higher education - an object for forming an active life position of Combat Horting athletes. Research methods: analysis of scientific and methodological literature, pedagogical observation, calculation of the arithmetic mean, establishment of the percentage ratio between groups, M.